

GAISRINĖS SAUGOS INSTRUKCIJA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių Medelyno progimnazijos (toliau-mokyklos) gaisrinės saugos instrukcija taikoma visiems mokykloje dirbantiems darbuotojams ir nustato pagrindinius gaisrinės saugos reikalavimus, kurių jie privalo laikytis.

2. Be šioje instrukcijoje nurodytų reikalavimų, darbuotojai (pagal darbo vietas ir darbo pobūdį) privalo būti susipažinę ir laikytis cheminių medžiagų preparatų saugos duomenų lapuose, įrenginių naudojimo instrukcijose gamintojo nurodytų gaisrinės saugos reikalavimų, vengti veiksmų ir nesudaryti sąlygų gaisrui kilti ar jam išplisti.

3. Asmenims, atsakingiems už gaisrinę saugą, įmonės vadovui ir (arba) jo paskirtiems atsakingiems asmenims vykdant gaisrinės saugos vidinę kontrolę, keičiant darbo aplinką ir priemones, pertvarkant darbo vietas, diegiant naujus procesus, privalu žinoti ir laikytis gaisrinės saugos teisės aktuose ir gamintojų techninėje dokumentacijoje nurodytų reikalavimų.

4. Mokykloje organizuojami šie darbuotojų instruktažai gaisrinės saugos klausimais:

4.1. įvadinis (bendras);

4.2. periodinis (darbo vietoje);

4.3. papildomas (darbo vietoje).

5. Įvadinis (bendras) instruktažas turi būti organizuojamas visiems darbuotojams, pradedantiems eiti pareigas ar dirbti, o periodinis instruktažas darbo vietoje – ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

6. Papildomai darbo vietoje turi būti instruktuojama pakeitus gaisrinės saugos instrukciją (išskyrus redakcinio pobūdžio pakeitimus), darbo vietą, pasikeitus darbo funkcijoms, įvykus sprogimui arba kilus gaisrui, paaiškėjus, kad darbuotojas stokoja reikiamų gaisrinės saugos žinių.

7. Visi instruktažai registruojami įmonės, įstaigos, organizacijos vadovo nustatyta tvarka (įvardijant instruktažą išklausiusį asmenį, instruktažo tipą, instruktavimo datą).

8. Darbuotojų gaisrinės saugos mokymą ir atestavimą (žinių tikrinimą) ne rečiau kaip kartą per trejus metus privalo organizuoti Mokyklos vadovo įsakymu paskirtas asmuo, atsakingas už gaisrinę saugą, pagal Minimalius reikalavimus valstybės tarnautojų ir darbuotojų priešgaisrinės saugos mokymo programoms, patvirtintus Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2003 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. 112.

II SKYRIUS TERITORIJOS PRIEŽIŪRA

9. Privažiavimo keliai ir priėjimai prie statinių, gaisrinių kopėčių, gaisrinio inventoriaus turi būti laisvi.

10. Visos transporto priemonės privalo turėti pirmines gaisro gesinimo priemones:

10.1. lengvieji automobiliai ir automobiliai, kuriuose yra ne daugiau kaip 8 sėdimos vietos keleiviams ir 1 sėdima vieta vairuotojui – vieną gesintuvą, turintį 2kg (1) gesinimo medžiagos arba 2 gesintuvus, turinčius po 1kg (1) gesinimo medžiagos;

10.2. krovininiai automobiliai, kurių didžiausioji leidžiamoji masė ne didesnė kaip 3,5t – vieną gesintuvą, turintį 2 kg (1) gesinimo medžiagos;

10.3. krovininiai automobiliai, kurių didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 3,5 t – vieną gesintuvą, turinti 4 kg (1) gesinimo medžiagos.

11. Transporto priemonės statyti paliekant tarp lengvųjų automobilių ne mažesnę kaip 0,6 m, o tarp krovininių – 0,8 m atstumą.

12. Transporto priemonių stovėjimo vietose išlietus ypač degius, labai degius ir degius skysčius užpilti smėliu, pjuvenomis ar sorbentu ir pašalinti į tam skirtą vietą.

13. Transporto priemonių stovėjimo vietose draudžiama:
- 13.1. plauti detales ypač degiais, labai degiais ir degiais skysčiais. Šie darbai turi būti atliekami tik tam tikslui skirtose patalpose arba atvirose aikštelėse.
  - 13.2. laikyti transporto priemonių degalų bakų neuždengtais dangteliais;
  - 13.3. užkrauti kelius arba juos užstatyti transporto priemonėmis;
  - 13.4. įkrauti akumuliatorius;
  - 13.5. šildyti variklius atvira ugnimi (deglais, lituojamosiomis lempomis), atliekant remonto ir kitus darbus pasišviesti atvirais ugnies šaltiniais.
14. Mokyklos teritorija turi būti tvarkinga, nuolat valoma, laiku nušienaujama, o nupjauta žolė, atliekos, šiukšlės išgabenamos į specialiai paruoštas vietas.
15. Privažiuojamieji keliai ir priėjimai prie pastatų, gaisrinių kopėčių, priešgaisrinio inventoriaus, gaisrinių hidrantų ir vandens telkinių turi būti laisvi ir tvarkingi ir tamsiu paros metu apšviesti. Priešgaisriniuose tarpuose tarp pastatų draudžiama laikyti medžiagas, įrenginius, tarą ir statyti transporto priemones. Tarpai turi būti laisvi ir neužkrauti.
16. Automatiniai vartai (praėjimo kontrolės varteliai) turi turėti įrenginius, leidžiančius vartus atidaryti rankomis bet kuriuo paros metu. Ties pagrindinio įėjimo į teritoriją būtina įrengti pastato, privažiavimo kelių ir vandens telkinių išdėstymo schemą, kuri turi būti apšviesta tamsiu paros metu.
17. Šiukšles, augalinės kilmės atliekas leidžiama deginti tik sugrėbtas (surinktas) į krūvas ne arčiau kaip 30 m nuo statinių. Palikti be priežiūros deginamas šiukšles, augalinės kilmės atliekas ir besikūrenančius laužus draudžiama. Smilkstančią ugniavietę būtina užgesinti.
18. Teritorijoje turi būti nustatytos mašinų stovėjimo, medžiagų laikymo vietos, jos specialiai ženklinamos.
19. Gaisro ir sprogimo atžvilgiu pavojingose vietose draudžiama rūkyti bei naudoti atvirą ugnį. Prieigose prie šių vietų turi būti atitinkami įspėjamieji ženklai arba užrašai.

III SKYRIUS STATINIAI IR PATALPOS

20. Šiame skyriuje išdėstyti gaisrinės saugos reikalavimai eksploatuojamiems statiniams ir patalpoms.
21. Statiniuose ir patalpose turi būti pirminių gaisro gesinimo priemonių. Mokykloje yra 8 milteliniai gesintuvai 4 kg ir 16 miltelinių gesintuvų 6 kg.
22. Gaisrinės saugos ženklai turi atitikti Gaisrinės saugos ženklų naudojimo įmonėse, įstaigose ir organizacijose nuostatų, patvirtintų Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2005 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1-404, reikalavimus.
23. Evakuacijos krypties (gelbėjimosi) ženklai, turi būti išdėstyti taip, kad būtų gerai matomi iš bet kurios patalpos vietos (taško).
24. Priešgaisrinės durys, vartai, liukai turi būti techniškai tvarkingi, jų sandarumo tarpikliai nepažeisti, o savaiminio užsidarymo mechanizmai – techniškai tvarkingi ir veikiantys.
25. Mokykloje matomoje vietoje turi būti žmonių evakavimo planai.
26. Draudžiama evakuacijos keliuose įrengti žaidimų ar prekių automatus ir kt., jeigu sumažinamas reikalaujamas minimalus norminis evakuacijos kelio plotis, o šių kelių koridoriuose ir laiptinėse draudžiama įrengti veidrodžius ir durų imitacijas.
27. Koridoriuose, laiptinėse ir ant virš evakuacijos keliuose esančių durų turi būti evakuacijos kryptį nurodantys ženklai, kurių bent vienas turi būti gerai matomas iš bet kurio evakuacijos kelio taško.
28. Evakuacijos keliai, išėjimai, avariniai išėjimai turi būti laisvi, parengti žmonėms evakuoti bet kuriuo paros metu. Siekiant nestabdyti žmonių evakavimo, draudžiama rakinti aukštų holų, bendrojo naudojimo koridorių ir evakuacinių laiptinių, avarinių išėjimų duris, liukus, išskyrus:
- 28.1. turinčias stacionarius atidarymo iš vidaus įrenginius;
  - 28.2. automatiškai atrakinamas suveikus gaisro aptikimo ir signalizavimo sistemai arba atrakinamas aktyvavus gaisro aptikimo ir signalizavimo sistemų ranka valdomus pavojaus signalizavimo

įtaisus, taip pat atrakinamas iš budinčio asmens pulto patalpos arba naudojant mygtuką šalia durų (dingus elektros įtampai nurodytais atvejais durys turi būti atrakinamos automatiškai);

28.3. atrakinamas iš vidaus raktu, laikomu šalia durų įrengtoje dėžutėje su į vidų įspaudžiamu stiklu.

28.4. Evakuacijos keliai pažymėti žalios spalvos evakuacijos krypties (gelbėjimosi) ženklais, nurodančiais evakuacijos kryptį:

 arba arba 	<p><i>Evakuojantis bėgti per duris, virš kurių pakabinti šie ženklai.</i></p>
	<p><i>Evakuojantis sekti evakuacijos kryptį nurodančiais ženklais.</i></p>

29. Kilus gaisrui, naudoti liftus, eskalatorius ir keltuvus žmonėms evakuoti draudžiama, išskyrus atvejus, kai minėti įrenginiai yra pritaikyti žmonėms evakuoti.

30. Evakuacijos kelių grindų danga turi būti pritvirtinta.

31. Rūsiuose ir cokoliniuose aukštuose draudžiama laikyti suslėgtųjų dujų balionus (išskyrus dujų balionus su manometrais, kurių rodmenys yra ties „0“ riba), ypač degias, labai degias medžiagas ir preparatus, sprogstamąsias ir kitas pavojingas medžiagas, kurios sprogs ir dega sąveikaudamos su vandeniu, deguonimi ar viena su kita ir degimo metu išskiria nuodingus produktus.

32. Patalpose ir ant pastato stogo draudžiama naudoti kepsnines, šašlykines ir rūkyklas, kurioms naudojamas kietasis kuras, jei kitaip nenumato gamintojo naudojimo instrukcija.

33. Iš rūsių langų prieduobių turi būti išvalytos šiukšlės.

34. Pastatuose esantys šiukšliavazdžiai ir jų vožtuvai turi būti sandarūs.

35. Po laiptais, techninėse nišose draudžiama laikyti degias medžiagas ir preparatus.

36. Draudžiama naudotis atvira ugnimi A_{sg}, B_{sg} kategorijų pagal sprogo ir gaisro pavojų patalpose.

37. Kai kabeliai ir vamzdynai kerta statybines konstrukcijas, angos tarp jų ir konstrukcijų per visą konstrukcijos storį turi būti sandarinamos užpildu, kurio atsparumas ugniai yra ne žemesnis už pačios kertamos statybinės konstrukcijos atsparumą ugniai.

38. Vietose, kuriose gali susidaryti ypač degių, labai degių ir degių medžiagų ir preparatų (garų, degių dujų, aerozolių, dulkių), reikia naudoti kibirkščiavimo nesukeliantį avalynę, įrankius ir statinio elektros krūvio nekaupiančius drabužius.

39. Kanalizacijos tinklai turi būti uždari.

40. Į kanalizacijos sistemas ir vandens telkinius draudžiama pilti sprogo ir gaisro atžvilgiu pavojingus produktus, užterštas gamybines nuotekas. Jiems turi būti numatyti specialūs talpos indai.

IV SKYRIUS

TECHNOLOGINIAI PROCESAI IR ĮRENGINIAI

41. Šiame skyriuje išdėstyti gaisrinės saugos reikalavimai technologiniams procesams ir įrenginiams. Technologiniai procesai ir įrenginiai turi atitikti nurodytas technines charakteristikas.

42. Visų technologinių įrenginių korpusai turi būti įžeminti, neatsižvelgiant į tai, ar naudojamos kitos apsaugos nuo statinio elektros krūvio priemonės.

43. Draudžiama dirbti esant netvarkingai automatinei įrangai, įrenginiams, išjungtiems kontroliniams matavimo ir apsaugos prietaisams.

44. Vamzdynai, technologiniai įrenginiai, tara, kuriuose yra sprogių ir gaisringų garų, dujų ar dulkių išskiriančių medžiagų, turi būti sandarūs. Ant taros turi būti nurodytas laikomų medžiagų pavadinimas, kiekis ir jų pavojingumo charakteristikos.

45. Traukos įrenginių elementai turi sulaikyti ortakiuose degias nuosėdas. Susikaupusias degias

nuosėdas būtina valyti pagal numatytą ir įmonės vadovo patvirtintą grafiką.

PIRMAS SKIRSNIS ELEKTROS ĮRENGINIAI

46. Elektros tinklai ir įrenginiai turi būti eksploatuojami pagal gamintojo instrukcijose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus. Jie turi būti tinkami eksploatuoti, saugūs sprogimo ir gaisro atžvilgiu.

47. Visi elektros įrenginiai turi būti apsaugoti nuo trumpojo laidų jungimo ir kitų avarinių režimų, galinčių sukelti gaisrą.

48. Pastebėjus elektros tinklų ir įrenginių gedimus, sukeliančius kibirkščiavimą, kabelių, laidų ir variklių kaitimą, būtina juos nedelsiant išjungti ir pašalinti gedimus.

49. Priėjimo prie elektros skydinių ir skirstomųjų spintų vietos turi būti tvarkingos ir neužkrautos. Jose ir 1 m atstumu nuo jų draudžiama laikyti bet kokias medžiagas.

50. Kilnojamiesiems elektros šviestuvams ir kitiems kilnojamiesiems elektros įrenginiams turi būti naudojami tik lankstūs kabeliai.

51. Atstumas nuo elektros šviestuvų iki degių medžiagų turi būti ne mažesnis kaip 0,5 m.

52. Elektros šviestuvuose turi būti naudojamos ne didesnės galios elektros lempos, negu nurodyta šviestuvų techninėse charakteristikose.

53. Elektros ventiliatorių oro įsiurbimo angos turi būti uždengtos tinklu, kad į jas nepatektų pašalinių daiktų ir medžiagų.

54. Eksploatuojant elektros įrenginius, draudžiama:

54.1. šildyti patalpas nestandartiniais (savos gamybos) elektros prietaisais;

54.2. naudoti netvarkingus kištukinius lizdus, kištukus, paskirstymo dėžutes, jungiklius ir kitus elektros aparatus;

54.3. elektros lempas, šviesos sklaidytuvus, šildytuvus uždengti degiomis medžiagomis;

54.4. į elektros tinklą jungti elektros prietaisus, kurie viršija leistiną galią;

54.5. naudoti lygintuvus, virykles, virdulius, šildymo ir kitus elektros prietaisus tam tikslui nepritaikytose vietose ir palikti juos įjungtus be priežiūros, išskyrus automatiškai valdomus elektros prietaisus;

54.6. kabinti elektros šviestuvus ir kitus daiktus tiesiog ant elektros laidų ir kabelių;

54.7. naudoti laidus ir kabelius su pažeista arba eksploatavimo metu dielektrinių savybių netekusi izoliacine medžiaga;

54.8. tiesiogiai prikalti laidus ir kabelius.

55. Laidai ir kabeliai turi būti sujungiami presuojant, suvirinant, lituojant arba specialiomis jungtimis.

56. Skirtingų metalų laidus sujungti leidžiama tik specialiomis jungtimis.

57. Atvirosios elektros instaliacijos laidai ir kabeliai tose vietose, kuriose galima juos mechaniškai pažeisti, turi būti papildomai apsaugoti (šarvais, plieniniais vamzdžiais, kampuočiu, lovine sija ir pan.). Neapsaugotų izoliuotų laidų ir jų susikirtimo su statybinėmis konstrukcijomis, kurioms nekeliama degumo reikalavimai, vietas būtina papildomai apsaugoti nuo užsidegimo.

58. Apsaugos nuo žaibo įrenginiai turi būti techniškai tvarkingi ir tikrinami jų įrengimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka.

59. Nenaudojama atviroji elektros instaliacija turi būti išmontuota.

ANTRAS SKIRSNIS ŠILDYMAS

60. Įmonės patalpos šildomos dujomis, vėdinimas – natūralus ir priverstinis.

61. Visi šildymo įrenginiai turi būti eksploatuojami pagal gamintojo instrukcijose ir kituose teisės aktuose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus, o prieš šildymo sezono pradžią – patikrinti.

62. A_{sg} , B_{sg} , C_g kategorijų pagal sprogimo ir gaisro pavojų patalpas šildyti atviro tipo šildymo prietaisais draudžiama.

63. Draudžiama:

- 63.1. džiiovinti ir laikyti degias medžiagas arčiau kaip 0,5 m nuo katilų ir jų vamzdynų arba ant jų;
- 63.2. eksploatuojant šildymo įrenginius, naudoti kitos rūšies kurą, negu numatyta įrenginio techninėje dokumentacijoje;
- 63.3. palikti be priežiūros įjungtus neautomatinius dujinius prietaisus.
- 64. Patalpose pajutus dujų kvapą, būtina nedelsiant užsukti dujotiekio čiaupą, išvėdinti visas patalpas ir iškviesti avarinę dujų tarnybą. Kol bus pašalintas gedimas, patalpose draudžiama degti degtukus, rūkyti, naudotis atvira ugnimi, įjungti ir išjungti elektros prietaisus.
- 65. Aptikus dujų nuotėkį iš įrenginio, būtina nedelsiant atjungti pažeistą vamzdyno dalį ar įrenginį.
- 66. Dujotiekių vamzdynus draudžiama naudoti įžeminimui.
- 67. Aplink degių dujų balionų sandėliavimo vietas draudžiama laikyti degias medžiagas, dirbti su atvira ugnimi arba rūkyti mažesniu kaip 10 m atstumu.
- 68. Dujų balionai nuo šildymo prietaisų turi būti laikomi ne mažesniu kaip 1 m atstumu.

TREČIAS SKIRSNIS VĒDINIMAS

- 69. Vėdinimo įrenginiai turi būti eksploatuojami pagal gamintojo reikalavimuose ir kituose teisės aktuose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus.
- 70. Atsižvelgiant į gamintojo reikalavimus, bet ne rečiau kaip kartą per metus privaloma tikrinti ventiliatorių, ortakių, ugnį sulaikančių prietaisų, drėkinimo kamerų, įžeminimo įrenginių techninę būklę.
- 71. Iš vėdinimo kabinų, ciklonų, filtrų, ortakių degios dulkės ir gamybinės atliekos turi būti reguliariai valomos.
- 72. Eksploatuojant vėdinimo ir oro kondicionavimo sistemas, draudžiama išmontuoti ugnį sulaikančius įrenginius arba atskirus jų elementus. Būtina nuolat kontroliuoti eksploatuojamų automatinių ugnį sulaikančių įrenginių, techninę būklę ir nuo jautrių valdymo elementų reguliariai valyti nuosėdas.

KETVIRTAS SKIRSNIS MEDŽIO APDIRBIMAS

- 73. Medžio apdirbimo staklės turi turėti vietinius siurbiklius su užsklandomis atliekoms šalinti. Draudžiama dirbti staklėmis esant išjungtomis arba neveikiančioms vėdinimo ir pneumatinio atliekų šalinimo transporto sistemoms.
- 74. Ciklonų ir dulkių surinkimo kameros turi būti nuolat uždarytos. Susikaupusias medienos atliekas būtina laiku šalinti. Draudžiama perpildyti ciklonų ir dulkių surinkimo kameras.
- 75. Nuo technologinių šildymo ir kitų įrenginių bei elektrinių prietaisų būtina valyti dulkes ir kitas degias medžiagas kiekvieną pamainą, o nuo stogo, ne rečiau kaip kartą per mėnesį.

PENKTAS SKIRSNIS DAŽYMAS IR LAKAVIMAS DEGIAIS SKYSČIAIS

- 76. Prieš detalių dažymą degūs skysčiai joms plauti ir riebalams pašalinti gali būti naudojami specialiai tam skirtose ir tinkamai įrengtose vietose.
- 77. Draudžiama eksploatuoti dažymo ir džiovinimo spintas, kameras, kabinas esant techniškai nesutvarkytiems jų ištraukiamosios vėdinimo sistemos oro drėkintuvams, vandens filtrams, dažų, lakų gaudikliams, automatinio gesinimo ir kitiems įrenginiams.
- 78. Degūs dažai ir lakai turi būti ruošiami tam tikslui skirtose patalpose ir aikštelėse. Paruošimo patalpose ir aikštelėse leidžiama laikyti tokį dažų ir lakų kiekį, koks yra nustatytas technologiniame reglamente.
- 79. Naudojant ypač degius, labai degius ir degius skysčius, dažoma, lakuojama ir emalijuojama turi būti specialiai tam įrengtose patalpose.

80. Dažų paruošimo ir sandėliavimo patalpų, dažymo kamerų, mirkymo vonių, rankinio dažymo postų, džiovinimo kamerų ir panašių įrenginių bei riebalų šalinimo vietų tiekiamoji ir ištraukiamoji vėdinimo sistema visada turi būti techniškai tvarkinga.

81. Dažymo įrenginiai neturi veikti, kol vėdinimo sistema neįjungta.

82. Ant grindų išlietas lakas arba dažai turi būti nedelsiant išvalyti. Valyti grindis, sienas ir įrenginius ypač degiais, labai degiais ir degiais skysčiais draudžiama. Panaudotą lako ar dažų tarą būtina sandariai uždaryti ir laikyti specialiai tam skirtose patalpose ar aikštelėse.

V SKYRIUS SPROGIOS IR GAISRINGOS MEDŽIAGOS

83. Šiame skyriuje išdėstyti gaisrinės saugos reikalavimai sprogioms ir gaisringoms medžiagoms, kurios, vadovaujantis Cheminių medžiagų ir preparatų įstatymu (Žin., 2000, Nr. [36-987](#); 2006, Nr. [65-2381](#)), priskiriamos sprogiųjų medžiagų ir preparatų, oksiduojančiųjų medžiagų ir preparatų, ypač degių medžiagų ir preparatų ir degiųjų medžiagų ir preparatų kategorijoms.

84. Gaisro ir sprogimo atžvilgiu pavojingos medžiagos (žr. medžiagų saugos duomenų lapuose pateiktą informaciją):

84.1. (gamtinės dujos, vandenilis, propanas, butanas, acetilenas, ir kt.);

84.2. (naftos produktai, įvairios valymo priemonės ir kt.);

84.3. kietosios medžiagos (popierius ir kt.), dulkės.

85. Ženkais, kuriais žymimos labai ir ypač degios ir sprogios medžiagos:

<p>F</p> <p>Labai degi</p>	<p>Labai degi, ypač degi (F; F+) medžiaga. Lengvai užsidegantis ir ypač ar labai degus produktas, uždegus gali sprogti.</p>
<p>F+</p> <p>Ypač degi</p>	
<p>O</p> <p>Oksiduojanti</p>	<p>Oksiduojanti (O) medžiaga. Neteisingai naudojamas ar susilietęs su kitomis medžiagomis produktas gali sprogti arba užsidegti.</p>
<p>E</p> <p>Sprogstamoji</p>	<p>Sprogstamoji (E) medžiaga. Gali sprogti nuo smūgio, trinties, ugnies ar kitų uždegimo šaltinių.</p>

86. Šias medžiagas laikyti tik joms skirtose vietose, grupėmis pagal jų fizikines, chemines savybes, sprogumą ir gaisringumą (žr. šių medžiagų saugos duomenų lapuose pateiktą informaciją). Ant taros turi būti nurodytas laikomų medžiagų pavadinimas, kiekis ir jų pavojingumo charakteristikos.

87. Laikomų ypač degių, labai degių ir degių skysčių buteliukus būtina laikyti kamščiais į viršų. Tuščią tarą laikyti toje pačioje patalpoje draudžiama.

88. Išlietus ypač degius, labai degius, degius skysčius būtina užpilti smėliu, pjuvenomis ar sorbentu ir pašalinti į tam skirtą vietą.

VI SKYRIUS MEDŽIAGŲ SANDĖLIAVIMAS

89. Ant išorinės sandėlio durų (vartų) pusės turi būti ženklai, apibūdinantys laikomų medžiagų ir prekių sprogumą ir gaisringumą.

90. Sandėliuose draudžiama laikyti elektros ir automobilinius krautuvus, motorines transporto priemones ir įkrauti jų akumuliatorius. Krovos mechanizmai turi būti techniškai tvarkingi. Savaeigiai mechanizmai ne darbo metu turi būti laikomi jiems skirtose patalpose.

91. Atstumas nuo elektros šviestuvų iki sandėliuojamųjų degių medžiagų turi būti ne mažesnis kaip 0,5 m.

92. Medžiagos, laikomos ne lentynose, turi būti sudėtos į rietuves. Praeigos tarp rietuvių, stelažų ir nuo rietuvių, stelažų iki sienų turi būti neužkrautos.

93. Sandėliuose, kurių plotas didesnis kaip 50 m², praeigos tarp stelažų, rietuvių ir nuo rietuvių iki sienų labiausiai išsikišusių konstrukcijų turi būti ne siauresnės kaip 0,8 m ir neužkrautos.

94. Sandėliuose, kurių plotas didesnis kaip 200 m², medžiagų, laikomų ne lentynose, sandėliavimo vietos turi būti pažymėtos juostomis ant grindų.

95. Skersinės praeigos tarp stelažų, rietuvių turi būti įrengiamos kas 40 m.

96. Išsiliejusius ar išbirusius chemikalus būtina nedelsiant išvalyti ir padaryti nekenksmingus. Pakuotę (popierių ir t.t.) būtina laikyti atskiroje patalpoje.

97. Sandėliuose draudžiama perpilti naftos produktus.

VII SKYRIUS MASINIO SUSIBŪRIMO RENGINIAI

98. Šiame skyriuje išdėstyti gaisrinės saugos reikalavimai renginiams, kurių metu susirenka 100 ir daugiau žmonių.

99. Įmonės, įstaigos, organizacijos vadovas ar asmuo, atsakingas už renginio organizavimą (vakarą, susirinkimą, spektaklį, kino seansą, koncertą ir t. t.), privalo kruopščiai patikrinti patalpų gaisrinę būklę: evakuacijos kelius, ryšio priemones, evakuacinį bei avarinį apšvietimą, gaisrinę automatiką, pirmines gaisro gesinimo priemones. Pastebėtus trūkumus būtina pašalinti iki renginio pradžios.

100. Renginių metu turi būti budėti asmenys, supažindinti su gaisrinės saugos reikalavimais ir žmonių evakavimo kilus gaisrui tvarka. Budintis personalas privalo stebėti, kad renginio metu būtų laikomasi gaisrinės saugos reikalavimų.

101. Renginių patalpose kėdės turi būti sujungtos į eiles arba pritvirtintos prie grindų. Praeigos, išėigos turi būti išdėstytos taip, kad nesikirstų žmonių srautai.

102. Masinių renginių patalpose draudžiama:

102.1. siaurinti takus tarp kėdžių eilių ir pristatyti papildomas kėdes, fotelius, suolus;

102.2. užrakinti duris ir uždaryti langines;

102.3. apipavidalinti sceną ypač degiomis ir labai degiomis medžiagomis;

102.4. laikyti dekoracijas, inventorių po scena ar pakyla;

102.5. įleisti į patalpas daugiau žmonių, negu numatyta technologinėje projekto dalyje;

102.6. scenos apšvietimo ir kitiems efektams naudoti pavojingas chemines medžiagas ir preparatus.

103. Per rengiamas Kalėdų ir Naujųjų metų šventes eglė turi stovėti ant tvirto pagrindo, atokiai nuo durų ir netrukdyti išeiti iš patalpos. Eglės šakos turi būti per metrą nuo degių lubų ir sienų.

104. Pastebėjus bent mažiausią eglės apšvietimo sutrikimą (įkaitusius laidus, dažnai perdegančias lemputes, kibirkštis ir pan.), apšvietimą būtina išjungti.

105. Draudžiama eglės puošti žvakutėmis ir bengališkosiomis ugnimis.

VIII SKYRIUS GAISRŲ GESINIMO PRIEMONĖS IR GAISRINĖ ĮRANGA

106. Šiame skyriuje išdėstyti reikalavimai gaisrų gesinimo įrangai ir priemonėms, gaisrinės automatikos įrenginiams.

107. Gaisrinės saugos sistemos ir gaisrinės automatikos įrenginiai, mažinantys grėsmę žmonėms ir jų turtui, skirti gaisrui aptikti, pranešti apie jį, gesinti, dūmams ir šilumai šalinti ar kelioms šioms funkcijoms vykdyti (toliau – aktyviosios gaisrinės saugos priemonės), turi būti techniškai tvarkingi ir veikiantys.

108. Statinių savininkai, valdytojai ar naudotojai privalo organizuoti ir (ar) atlikti aktyviųjų gaisrinės saugos priemonių techninę priežiūrą ir bandymus, o jų rezultatus įforminti raštu.

109. Statinio aktyviųjų gaisrinės saugos priemonių techninė priežiūra ir bandymai turi būti atliekami ne rečiau kaip kartą per metus, vadovaujantis gamintojo pateikta technine informacija.

110. Mokykloje naudojami milteliniai gesintuvai.

111. Mokykloje yra pakabinti užrašai (ženklai), nurodantys gesintuvų laikymo vietą. Tiek patalpoje, tiek lauke gesintuvų laikymo vietą nurodantys užrašai turi būti gerai matomi, įrengti 2–2,5 m aukštyje nuo grindų ar žemės paviršiaus.

112. Pasibaigus gesintuvo garantiniam laikui arba techninės patikros laikui, turi būti atliekama jo techninė priežiūra.

113. Gesintuvai turi būti:

113.1. laikomi lengvai prieinamose ir matomose vietose, ne arčiau kaip per 1 m nuo šildymo prietaisų ir įrenginių;

113.2. kabinami ne aukščiau kaip per 1,5 m nuo grindų iki gesintuvo apačios ir taip, kad atidarytos patalpos durys netrukdytų jų paimti;

113.3. statomi gaisrinių čiaupų spintelėse arba prie jų, gaisriniuose skyduose arba ant grindų, laikomi specialiose spintelėse, dėžėse ar stovuose;

113.4. laikomi taip, kad būtų matyti užrašai.

114. Gesintuvai, esantys lauke arba nešildomoje patalpoje, turi būti pritaikyti eksploatuoti esant žemai temperatūrai.

115. Draudžiama pirmines gaisrų gesinimo priemones ir inventorių naudoti ne pagal paskirtį.

116. Gesintuvų, kitos gaisrinės įrangos paleidimo įtaisai turi būti užplombuoti. Plombavimo būdas neturi apsunkinti gesintuvo ar kitos gaisrinės įrangos paleidimo.

117. Gaisrinės saugos priemonės ir įranga:

GAISRINĖS SAUGOS PRIEMONĖ		ŽENKLINIMAS	PATIKRINIMAI
	Gaisro signalizacijos mygtukas		-
GAISRINĖS SAUGOS PRIEMONĖ		ŽENKLINIMAS	PATIKRINIMAI
	Gesintuvas		Gesinimo medžiagos kiekis ir kokybė turi būti tikrinami gamintojo ar jo įgalioto atstovo nurodytu laiku. Gesintuvus, kurių garantinis laikas pasibaigęs, laikyti objektuose ir naudoti gaisrui gesinti ir kitiems tikslams draudžiama.

IX SKYRIUS PATALPŲ UŽDARYMAS PASIBAIGUS DARBUI

118. Mokyklos patalpos, baigus jose darbą ir prieš jas uždarant turi būti patikrintos.

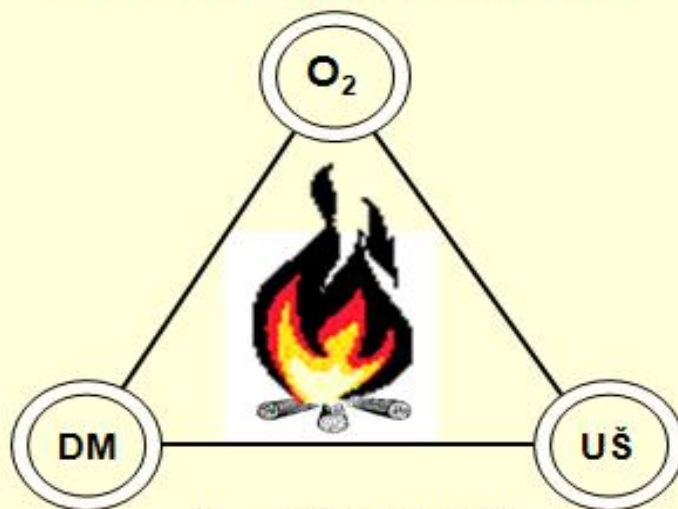
119. Patalpų tikrinimo, prieš jas uždarant, tikslas:
- 119.1. pašalinti priežastis, galinčias sukelti patalpose gaisrą nedarbo metu;
  - 119.2. pašalinti gaisro kilimo ir ugnies plitimo priežastis.
120. Būtina patikrinti:
- 120.1. ar patalpos išvalytos nuo buitinių, gamybinių atliekų;
  - 120.2. ar išjungti visi elektriniai prietaisai;
  - 120.3. ar uždaryti langai, orlaidės, angos, ugniai atsparios durys, ugniagesinės durys ir kitas patalpas;
  - 120.4. ar sudėti nustatyta tvarka patalpoje likusios medžiagos, prekės, produktai ir kitas turtas;
  - 120.5. ar laisvi pagrindiniai praėjimai patalpose, ar neužkrauti laiptai ir laiptinės;
  - 120.6. ar patalpose nėra dūmų, degėsių, svylančios gumos kvapo;
  - 120.7. ar patalpose neliko žmonių (darbuotojų ar pašalinių).
121. Darbuotojas, patikrinęs patalpas ir radęs trūkumų, pagal galimybes pašalina juos pats arba praneša tiesioginiam vadovui.
122. Tik įsitikinus, kad išdėstyti reikalavimai atitinka nurodymus patikrintas patalpas uždaro.

X SKYRIUS DARBUOTOJŲ VEIKSMAI KILUS GAISRUI

123. Pastebėjus gaisrą, įvertinti gaisro dydį ir savo galimybes. Nedelsiant imtis veiksmų:
- 123.1. paspausti gaisro signalizacijos mygtuką;
  - 123.2. nedelsiant pranešti apie gaisrą ugniagesiams: Bendruoju pagalbos telefonu – 112;
  - 123.3. nutraukti elektros tiekimą, užsukti technologinių vamzdynų sklendes (jos privalo būti su užrašais);
  - 123.4. jei kilo mažas gaisras, ir įsitikinus, kad galima jį užgesinti pačiam, gesinti jį pirminėmis gaisrų gesinimo priemonėmis, kitais atvejais nedelsiant evakuotis.
124. Išgirdus gaisro signalizacijos signalą ar signalą apie gaisrą (pvz. „Gaisras!“ ar „Dega!“):
- 124.1 vadovautis evakuacijos kryptį nurodančiais ženklais ir skubėti tiesiai į lauką (į susitikimo vietą – lopšelio-darželio „Žilvitis“ teritorijoje), bet neiti per dūmus, išeinant uždaryti duris;
  - 124.2. jeigu patalpoje prasidėjo gaisras ir sparčiai pradėjo kauptis dūmai, gultis ant grindų ir labai greitai šliaužti išėjimo link. Apačioje, po dūmais, lengviau kvėpuoti ir geriau matyti;
  - 124.3. negrįžti į degantį pastatą;
  - 124.4. išėjus likti sutartoje vietoje;
  - 124.5. pasitikti atvykstančius ugniagesius.
125. Jeigu užsidegė rūbai, laikytis taisyklės: „Sustok, krisk ant žemės ir riskis“. Nepainioti šios taisyklės su įsakymu bėgti iš gaisro vietos.
126. Užsidegus rūbams, niekada nebėgti, nes nuo to tik stipriau degs.
127. Įmonės vadovas arba jo paskirtas atsakingas darbuotojas privalo vadovauti žmonių evakavimui ir gaisro gesinimui, kol atvyks ugniagesiai gelbėtojai:
- 127.1. nustatyti tikslią evakuotų žmonių (darbuotojų) surinkimo (susitikimo) vietą. Paskirti atsakingus asmenis, kurie pasirūpintų evakuotais žmonėmis;
  - 127.2. po evakuacijos visus evakuotuosius (darbuotojus) suskirstyti į grupes ir vėliau patikrinti pagal sąrašą.
128. Bendrieji principai, leidžiantys išvengti gaisro, yra šie:
- *Nesudaryti degios aplinkos!*
  - *Degioje aplinkoje vengti užsidegimo šaltinio (degančio ar įkaitusio paviršiaus, taip pat elektros iškrovos, turinčios pakankamai energijos ir temperatūros kitai medžiagai uždegti!)*
  - *Pastebėjus užsidegimą, riboti oro cirkuliaciją!*
129. Klasikinis degimo trikampis:

DEGIMO TRIKAMPIS

O_2 – ore esantis deguonis
 DM – degi medžiaga
 UŠ – uždegimo šaltinis

130. Tik mažą gaisrą galima užgesinti pačiam, jei gaisras vidutinis ar didelis – nerizikuoti.

131. Susipažinti su gesintuvo instrukcija, kuri priklijuota ant gesintuvo korpuso.

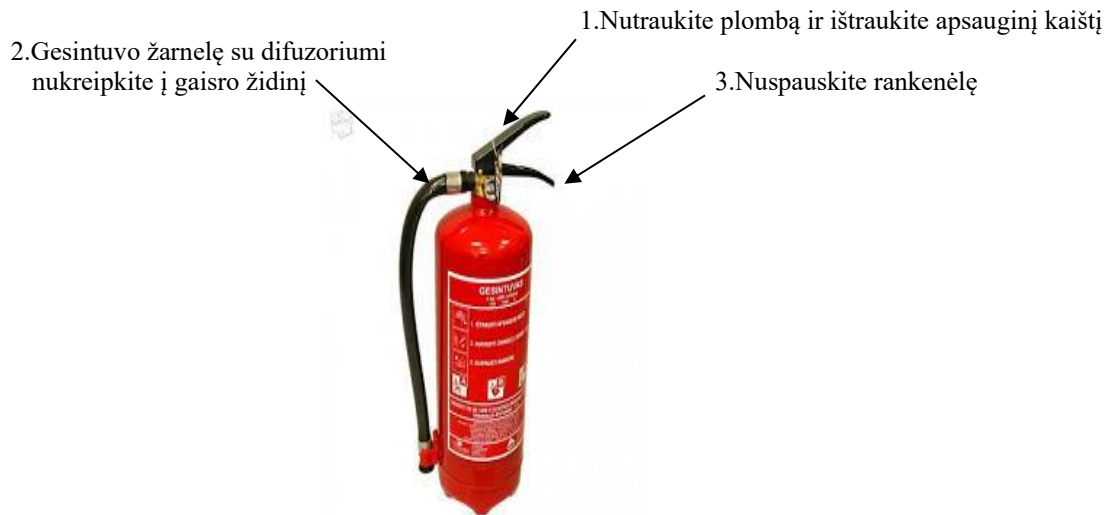
132. Gaisrai skirstomi į klases. Identifikuoti gaisro klasę ir naudoti gesintuvą, ant kurio nurodyta, kad jis skirtas būtent tai gaisro klasei gesinti.

<p><u>A klasės gaisrai:</u> <u>dega kietos degios medžiagos, didesne dalimi organinės kilmės,</u> <i>pvz. deganti mediena, popierius, šiaudai, anglis, tekstilė, automobilių padangos ir kt.</i></p>	<p><u>B klasės gaisrai:</u> <u>Dega degūs skysčiai arba medžiagos, turinčios savybę lydėtis,</u> <i>pvz. degantis benzinas, naftos produktai, riebalai, lakas, derva, vaškas, eteris, alkoholis ir kt.</i></p>	<p><u>C klasės gaisrai:</u> <u>Dega degios dujos,</u> <i>pvz. degantis propanas, vandenilis, acetilenas, šviečiančios dujos ir kt.</i></p>	<p><u>D klasės gaisrai: dega metalai ir jų lydiniai</u> <i>pvz. kalis, natris, magnis.</i></p>	<p><u>E klasės gaisrai:</u> <i>dega elektros įranga, kuria teka el. srovė iki 1000V.</i></p>
--	--	---	---	--

ŽYMĖJIMAS ANT GESINTUVO:

				<p>„Galima gesinti elektros įrenginius iki 1000 voltų.“</p>
--	--	--	--	---

133. Visų gesintuvų paleidimo būdas yra panašus:

134. Gesintuvo naudojimas gesinant gaisrą:

135. Užgesinus ugnį, stebėti gaisravietę, kad ji vėl neužsiliepsnotų.

136. Atliekant darbus atkreipti dėmesį į ženklus. Pastatai ir patalpos pagal sprogimo ir gaisro pavojų skirstomi į A_{sg}, B_{sg}, C_g, D_g, E_g kategorijas:

Patalpos kategorija	Papildomi reikalavimai A _{sg} , B _{sg} , C _g kategorijų patalpose
 <p>A_{sg} ir B_{sg}</p>	<p>A_{sg} ir B_{sg} kategorijų pagal sprogimo ir gaisro pavojų patalpose turi būti pakabintos gaisrinės saugos instrukcijos.</p> <p>Dirbti šiose patalpose leidžiama tik esant įjungtai ištraukiamajai vėdinimo sistemai, sugedus vėdinimo įrenginiams draudžiami bet kokie technologiniai procesai.</p> <p>Dirbant A_{sg} ir B_{sg} kategorijų pagal sprogimo ir gaisro pavojų patalpose PRIVALOMA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - avėti kibirkščiavimo nesukeliančią avalynę; - dėvėti statinio elektros krūvio nekaupiančius drabužius;
<p>Šiose patalpose gali susidaryti sprogi aplinka:</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - naudoti įrenginius, įrankius ir kitus daiktus, nesukeliančius kibirkščiavimo. <p>DRAUDŽIAMA:</p> <ul style="list-style-type: none"> naudotis atvira ugnimi (išskyrus atvejus, kai išduotas leidimas atlikti šiuos darbus); įvažiuoti motorinėms transporto priemonėms; - naudoti elektros šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais ir neužsandarinta apšvietimo armatūra; - šildyti patalpas atviro tipo šildymo prietaisais; - eksploatuojant elektros įrenginius, draudžiama įrengti kištukinius lizdus. - nesant elektros apšvietimo, pagal sprogimą pavojingoms patalpoms, aparatūrai ir kitai įrangai laikinai apšviesti būtina naudoti sprogiai aplinkai saugius akumuliatorinius prožektorius. Prožektoriai turi būti įjungiami ir išjungiami už sprogimo atžvilgiu pavojingos zonos ribų.
 <p>C_g</p>	<p>C_g kategorijų pagal sprogimo ir gaisro pavojų pastatuose ar patalpose DRAUDŽIAMA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naudoti elektros šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais ir neužsandarinta apšvietimo armatūra. - Šildyti atviro tipo šildymo prietaisais.
 <p>D_g ir E_g</p>	<p>Papildomų reikalavimų šioms patalpoms nėra.</p>

XI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

137. Gaisrinės saugos instrukcija keičiama pasikeitus teisės aktams ir privaloma visiems progimnazijos darbuotojams.